

NÓGRÁDI LAPOK ÉS HONTI HIRADÓ

POLITIKAI, TÁRSADÁLMIS KÖZGAZDÁSZATI HETILAP

Előfizetési ár:
Egész évre 6 frt. Fél évre 3 frt. Negyed évre 1 frt. 50 kr.
Egyes száma ára: 15 krajczár.
Előfizethető csupán a kiadóhivatalban vagy B. Gyarmaton.

Előfizetési pénzek, reklamációk és hirdetések a kiadóhivatalhoz intézendők.
A lap szociális részére s a nyílttérre vonatkozó minden közlemények a szerkesztőhöz küldendők.

Hirdetnek díja: három hasábnos petitus 5 kr. — Nagyobb és többeszi hirdetések jutányosan eszközölhetők.
Hélyeg minden bogtatacánál 30 kr.
Nyílttér garmond sor: 20 kr.

A N. V. Muzem megnyitása.

Itt a próba, az utolsó nagy próba.
Férfi!

Mához egy hétre, november hó 29-én, vasárnap az ünnepélyes közgyűlés után Muzemünk a t. közönség előtt megnyílik. Hogy ez lehetséges lett legyen, azt e megye magasztos, felkeltő (mindössze alig kilencz felkeltő) *Honföldnyai* huzgó tevékenységének köszönhetjük. Első sorban azok az erdem, azok a hála hervadhatlan koszorúja, mert az általuk gyűjtött összegek adták meg az alapot arra, hogy a Muzem termének felszerelése lehetőleg teljeskörű lehetett. Másod sorban azon férfiakat illeti meg a méltó elismerés megörökítése, kik az önzetlen hazafiság és nemzeti köznevelődés iránt ép országgal bírván, a szent erőt alapítványokkal, tagsági részvetelekkel és borsos adományokkal előmozdították és az eddig elért sikerhez juttatni segítettek.

Semmiképen sem kacsinyelhető eredményt álláspontra az, hogy az eszme megpendítése óta egy rövid év, a társulatnak legfelsőbb helyről megerősítése óta pedig alig öt hónap alatt eljutottunk.

Az oltár áll. Hogy fölötté a véd-szentély szilárd betetőzést nyerjen, az meg hátra van. De ennél előzemeny után biztat a remény, hogy ez is megleszen: mert az csupán e vármegye szilárd hazafiai érzelmetől függ kiváltképen.

Immar a Muzem ajtaja tarva van, megjeltek bele és . . . lassatok. (Introite, nam et hic Ipsi sunt.) Vannak ott az emberi művelődés minden eszközeiből, miket evezredék előtt és emberek használtak. Ott vannak fegyverek, mikkel apaink az édes hazát védelmezték. Ott vannak a falakon elődök képei. Ott vannak egy ezred óta forgott pénzeik; az anyagi életszükségeiknek esere-eszközei. Ott vannak házi eszközeik. Ott vannak gyuruk, presotnyomok. Ott vannak könyveik, melyekből tanulnának. Ott vannak végső mozzanataik jelenyei, temetési czimereik. Ott vannak vegre az előbök írott emlékei: leveleik, okmányaik, mint a történelem legbiztosabb forrásai. Mind ez rövid öt hónap eredménye

Nógrád vármegyének a köznevelődés haladását paritól közönsége: melyen tisztelt Úram! Itt a próba, az utolsó nagy próba! Osonk hazat szerzők számunkra, mi szereznünk legelőbb szent emlékeiknek hazat, hogy azokból tanuljunk ismerni a múltat, hogy hasznosíthassuk a jelenet és biztossíthassuk utódainknak a jövőt.

Az aggodalmas kétségkedés és a farkas orvász meg az emberkedés is szorvaszó nyavalyja, a hazafiságnak pedig kerüldhetlen kintója, mely a következő nemzedékben is megleszülje magát.

Horpaes, november 22.

Nagy István.

Vasary hercegprímáshoz B. Gyarmat város képviselőtestülete nov. 14-én tartott rendkívüli közgyűléséből következő ábrázoló felhívást idétem:

Felvilágosító és Főújságtaláló Hercegprímás Úr! Köszönettel Ünnök!

Balassa-Gyarmat város közhímet érte az egész országgal a fölött, hogy apostoli királyunk O. főlegye a hercegprímási felvilágosító és esztendőmúri örökségre Fővilágosítót, a háza és az egyház, a tudomány és a humanitás érdekében gazdagítást emelte és nevezte ki.

Országunk és honföld tiszteltünk telmés-otthon alkalmával azonban, bármint esélyeségünket, nem szelünk versenyezni az ország fő és nagy városával, mindkialtal orozzuk az tudjuk, hogy a Fővilágosító iránt önként tanadit szeretet és tisztelet beküldésében, városunkat fölül nem verhetjük egyik sem.

Es mert kimondtuk kell Fővilágosító egy oldalról igénybe vett drága idejét is, engedje meg meg csupán azon kértas kerest kifejezünk, melynek első az légek urához van utózza, hogy O Fővilágosító, nagy missiója betelítetése végett, erő, egészség és borsos elrettel állja meg; második pedig Fővilágosítóhoz, hogy az esztendőmúri örökség kebelébe tartozó szorony városunkat is hathatos gondolatába fogadur kegyeskedjék.

Legmelyebb tisztelettel maradván, stb. (Aláírva a városbíró és jegyző által.)

6. Gr. Croy Endre

Endre királyt tartod koronás ösöndök. Ez is szép Szébb emél a némes tiz, mi szelvedbe lehoz.

Palojtai.

Tárca-levél egyről-másról.

Mi is telhetne az embertől más, ily unalmas, zimankós öszi időben, mint unatkozni, s aki unatkozik — a természet rendje szerint — igyekszik magától ezt a kellemetlen helyzetet elhárítani. Kínálkozik is elegendő s ami fő, korszerű (hogy ne mondjam korszerű) alkalom a kényelmetlen unalom elűzésére. Legdivatosabb ezek közt ma a jubilálás. Nos — hát kedves szerkesztő úr! én unatkozom és emellegye igyekszem is azt magamtól elűzni, pedig nem máskép, mint valami jubileum által. Igen ám! De mi jagen, mikor még nekem nem nyomta felre tiz esztendő írott mult a vállamat, mikor még én sem jó, sem rossz tárcaozókkal eddig nem utam? Bár mennyire is terjén az eszemet, nevez vissza a múltba, nem találak senmit oly különös érdekes dolgot, hogy érdemés volna megjubilálni. De mit! — mindenhez csak akarat kell, okkal-móddal meg az eget is be lehet meszezni, fordítok egyet a dolgom s míg mások az elmúlt „régí jó időköt” jubilálják, én megpróbálkozom s megjubilálom az első tárczámot.

De tetszik tudni, ma minden valaki jubilálni akar, az nem zárhatja lelke mélyeséges fonékere örömet, az nem megy oly szárazon, arról tudni kell, ha nem is a nagyvilágnak, de legalább is az ember legközelebbi jó barátjának.

Elindultam tehát, hogy partnereket fogjak a jubileum megüléséhez, s alig tettem ki a lábam az utcára, maris majd bele holtattam két vörössipkás polgártársba kiknek a hಂಬලකු, akarom mondani a spikáján ez a demokratikus orni ragyog: „Népszólya”

Örömsugar eszláulott szememben, tekintve ezen jelenségét is, városunk haladásának. S ezen, kedves szerkesztő úr, ne is eszálkózzok! Hisz nem volt még olyan ember, mikor vasutak módjára, vig hőkocisaink a vándorgyűlések előtt, Agórról hazajövet, nagy hanggal kiabálták a „Balassa” és „Zichy” nevek mellet az illő mennyiségű sztrazeket.

Milyen arányban állanak a fizetések a hadsereg, bíróság, a pénzügyi és a vármegyei tisztviselők között?

Ezen kérdésre a számok felelnek s kétségbe vonhatatlannal igazolják, hogy a legnagyobb munkakörrel ellátott vármegyei tisztviselők a legrosszabbul vannak jávaldálva.

Magyarország hivatalserege 12 rangosztályra van osztva. Kezljük a 6-ik rangosztállyal, melyhez a vármegye alispánja is tartozik.

A 6-ik rangosztályhoz tartoznak a hadseregnek az ezredes, a bíróságnak a kir. táblai bíró és törvényszéki elnök; a pénzügynek a pénzügyi főtanácsos, kir. tanácsos és pénzügyigazgató; a vármegyének az alispán. A hadseregnek az ezredes alapfizetése 3000 frt.; (járulékaival együtt 3844 frt.) a bíróságnak a kir. táblai bíró alapfizetése 3000 frt.; a törvényszéki elnöké 2000 frt.; a pénzügyi főtanácsos és pénzügyi kir. tanácsos alapfizetése 2000 frt.; Nógrád vármegye alispánjának alapfizetése pedig csak 2000 frt.

A 7-ik rangosztályhoz tartoznak a hadseregnek az alezredes, a bíróságnak a kir. táblai pótbíró és kir. tanácsjegyző; a pénzügynek a pénzügyigazgató; a vármegyének az ügyész és arvaszéki elnök. Az alezredes alapfizetése 2100 frt.; (Mellekjáradékkal 2794 frt.) a kir. táblai pótbíró és a kir. tanácsjegyző alapfizetése 2000 frt.; a pénzügyigazgató alapfizetése 1800 frt.; a nógrád vármegyei ügyész alapfizetése csak 1400 frt.

A 8-ik rangosztályhoz tartoznak a hadseregnek az őrnagy, a bíróságnak a kir. ügyész, a törvényszéki bíró és kir. járásbíró; a pénzügynek a pénzügyi titkár és számtanvezető; a vármegyének a főjegyző, arvaszéki elnök, főszolgabíró, főszámvéve, pénztárnok és az első aljegyző. Az őrnagy alapfizetése 1680 frt.; (mellekjáradékaival 2374 frt.) a kir. ügyész, törvényszéki bíró és kir. járásbíró alapfizetése 1500 frt.; a pénzügyi titkár alapfizetése 1450 frt.; a számtanvezető 1500 frt.; Nógrád vármegyében a főjegyző 1100 frt.; az arvaszéki elnöké 1000 frt.; a főszolgabíró 1000 frt.; a főszámvéve 1000 frt.; a pénztárnoké 1000 frt. és az első aljegyzőé szintén csak 1000 frt.

A 9-ik rangosztályhoz tartoznak a hadseregnek a százados, a bíróságnak a kir. ügyész, kir. aljárásbíró, kir. telekközevezető és kir. törvényszéki jegyző; a pénzügynek a pénzügyi fogalmazó, számvizsgáló, 1-ső oszt. számtartó és adóoszt. a vármegyének az első alszámvéve,

Istenem, hisz ha visszagondolok arra, amit még pár hónap előtt is a rossz nyelvek suttoztak, hogy B. Gyarmatnak a városias jellegét csakis a robogó szódás kocsik, egy iparos polgártársunk aranysipkás és betűs unasi helyesebben tanuló), no meg végté két divatos cilindert adják meg.

No de hát ez rosszakarató misztifikáció, különben jelentem az előbb is, hogy ezt annak idején csak a rossz nyelvek suttozták. Most már ílyet városunkról nem mondhatnak, sőt nem is suttozhatnak, most már van robogó . . . nem szódás kocsink, hanem igen is vasutunk.

Bizony ahol egyszer vasút van (s ezt már egész komolyan mondom) sas . . . nem villámszárnnyakon halad előre a kultúra. Alig hogy megnyílt a vasút, nem szolva az egyszerre megnyitott szállítványos hálózatunk hangzatos, sőt képletos czimtabláiról, már egészen a kor igényeinek megfelelő társaságunk is van; praktikus, szép, csak oly alkototti formája ne volna, nagyon hasonlít a pesti tejeskocsikhoz. No de még ez mind semmi, ez mind csak a szemet (már a kettő, gyönyörkedtetni, melyebbre is lehet már a kutató szellemnek hatolni. Hogy a dolog velejére terjed, rosdorségunk is óriási léptekkel halad a nagy városias niveau felé. Nagyon kedli azt a hírhedt ókori szörnyeteket megközelítem, a melyet árgus szemű hydrának nevez az írás. Külömben ha nem hiszi, tessék csak körbejárskodni ott, hol még esinyeket szabad elkövetni s kikötöl még e esinyeket meg is szokták hoeszájítani, hogy egész egy . . . Pal emér (pardon hogy a veretek nevét elfeledtem) szemüv módjában kezd azaz hogy akar mindenhova bekukuskálni.

Amóban már messze eltértem tárczám tulajdonképeni tárgyától. De hát erre is alapos okom van. Amint kiút jarkáltam, a hűvös ősi szellő nagyon lehető jubilálás hoveimet s eszembe juttata, hogy a jubileumhoz nem elég egy ilyen hűvös, oda egyeb is kell, pedig hát az is tárcza, ilyen pedig nekem nincs, azaz dehogya nincs, van három is, de nincs benne köszönet.

Magamat és tárczám (ne tessék megijedni, ezt a tárczát értem) borsos figyelmébe ajánlva

vagyok tisztelője

J . . . . .

TÁRCZA.

Mutatványok Palojtainak „Tarka bokréta”, ezim alatt sajtó alá rendezett Epigrammáiból:

1. „Nincs ördög.”

Ej dehogya is nincs! Mind ördög az, aki lesség itt.
Es gonosz ármányval bukni segíti a jót.

2. Mi kell phoz, hogy valaki a m. felelős kormány ellenében, mint allandó declarált opponens szerepelhessen?

Kell először az, hogy meggyőződve legyenek.
Hogy én a kormányval sokkal bölesebb vagyok.
Aztán, feltéve bár, hogy a mítószter mind
Sem épp gazember, én böesebbetök vagyok.
Továbbá, hogy mi az érdemet illeti,
Sok érdemen a kormányé fölött ragyog.
Vegre, hogy: ha vessz jön, én dús vagytonomban
A mítósztereknél többet közokázatok.
Hozzájárul ehöz, hogy oly tervet bírok,
Mely ha megvalósul, a hon virulni fog.

Alány van ily derék ember az országban
Az mind opponaljon a kormányval háttan

3. Szarvas Gábor

Nyelvünk Rontó-Pálja doosnat. Adalungja mitos Szarvas
Társár.
Ki segítet is pardon segítséget, nyersa az akademiánál.
Mondd meg miért jobb a járó, mint a járdó?
Sünön ol a fűléd mellett egy petárdó.

4. Deceagffy Ottó (volt alispán)

Régi megycet aki nem lázott meg, nevez meg ösöt
Ezenn az ovátóban böles haladásra talál meg.

5. Seifovszky János

Deleleg vagy te némes mint egy Ászárban
Nincs aki találna rajtad egy unakölt
S szép restbe, szép írték, kottát fejtet veled.
De ami fölény, a szívtól is mindig

könyvelő, II-od és III-od aljegyző. A százados alapfizetése 1200 frt. (melékjárulékkal 1694 frt.) a kir. aljegyző 1000 frt.; a kir. aljárásbíróé 1000 frt.; a kir. telegkönyveszeté 1000 frt. és a kir. törvényszéki jegyzőé 900 frt.; a pénzügyi fogalmazóé 800 frt.; a számvizsgálóé 1200 frt.; az első osztályú számtiszté 1000 frt.; és az adóoszt. 1300 frt.; Nógrádvarmegyében az első alszámvevőé csak 800 frt.; a könyvelőé 800 frt.; a 2-od és harmad aljegyzőé 700 frt.

A 10-ik rangosztályhoz tartoznak a hadseregnel: a főhadnagy; a bíróságnál a 2-od osztályú telegkönyveszeté; a pénzügynel; az adóhivatali ellenőr és 2-od osztályú számtiszté; a vármegyénél; a jogbíró, a levéltárnok, járási orvos és 2-od alszámvevő. A főhadnagy alapfizetése 1020 frt. (melékjárulékkal 1514 frt.) a másodosztályú telegkönyveszeté 800 frt.; az adóhivatali ellenőr 1000 frt.; a 2-od oszt. számtiszté 800 frt.; Nógrádvarmegyében a jogbíróé csak 700 frt.; a levéltárnoké 700 frt.; a járási orvosé 400 frt. és a 2-od alszámvevőé 600 frt.

A 11-ik rangosztályhoz tartoznak a hadseregnel: a hadnagy; a bíróságnál; a segédtelegkönyveszeté és tszki aljegyző; a pénzügynel; az adóoszt. irodatiszt és 3-ad oszt. számtiszté; a vármegyénél; a járási állatorvos és az irodatiszték (igátó, kiadó és irattárnok). A hadnagy fizetése 720 frt.; (melékjárulékkal 1000 frt.) a segédtelegkönyveszeté 600 frt.; a tszki aljegyzőé 500 frt.; az adóoszt. irodatiszté 600 frt.; a 3-ad oszt. számtiszté 600 frt.; Nógrádvarmegyében a járási állatorvosé 400 frt.; az irodatiszté 700 frt. Végül:

A 12-ik rangosztályhoz tartoznak a hadseregnel: a kezelő és segédszemélyzet, altisztek; a bíróságnál; az írások, díjak és fogalmazó gyakornok; a pénzügynel; az irodatiszt és fogalmazó gyakornok; a vármegyénél az az írások, díjak és gyakornok. A hadseregnel a kezelő és segédszemélyzet valamint az altisztek fizetése változatos; a bíróságnál az írások alapfizetése 500 frt.; a díjak és gyakornoké 300 frt.; a pénzügynel; az irodatiszté 500 frt.; a gyakornoké 300 frt.; Nógrádvarmegyében az írások fizetése 500 frt.; a díjaké 400 frt. és a gyakornoké 300 frt.

Ezekből minden gavalier és nemesen gondolkodó vármegyei bizottsági tag levonhatja a következenziákat s indokoltan fogja találni gr. Czebrían és társainak mélyen indítványát, mely a nov. hó 28-ki közgyűlés igazságos elintőzését várja.

Adalék a vármegyei tisztviselők fizetésének javításához. A balassa-gyarmati m. kir. pénzügyigazgatóság számvevői osztályának I. évi október hó 20-án kiállított kimutatása alapján. Nógrádvarmegye területén 1891. évre előirt összes állami-adó, az általános jövedelmi adó, fegyveradó és hadmentességi díj bevétele után, 827.946 frtban tünik ki: ennek megfelelőleg 1¹/₂% vármegyei pótdó 12.419 frt. tesz ki; ebből esnek líroszt r. t. város és a hozzá csatolt községekre 51.342 frt. adó alapján 1¹/₂% pótdó 770 frt. de mert a járási köztisztviselők és a járásokban alkalmazott segéd-személyzet javára terveh vett drágasági pótlékok mely 5020 frt. Losoncz r. t. város hozzájárulni nem kötelezhető, e szerint 312 frt. levonásával 770 frt. pótdó helyett csakis 458 frttal kötelezetlenk hozzájárulni, így 12.419 frt. helyett 12.107 frt. pótdó érthetnek el. Mely fedezeti összeg elöndben ha az 1000 frt. felül javadalmazott tisztviselők alapfizetése arányában 20%, az 1000 frt. és azon alól javadalmazott tisztviselők alapfizetése arányában 25%, a segéd- és kezelőszemélyzet fizetésük arányában 10, illetve 15%-nyi drágasági pótlék vétetik számításba, az esetben a központi tisztviselőkre 6340 frt., a járási tisztviselőkre 4370 frt., egy szervezendő járási orvosi tisztségre 650 frt., vagyis összesen 11360 frt. szükségeltetnek s 747 frt. maradna fenn az adóalap netáni változására.

A N. V. Múzeum gyarapodása.

Azon élénk mozgalom, mely a Nógrádvarmegyei Múzeum létesítése érdekében megindult, a közönség jó érzékében nagyon is termő talajra talált, mert nemcsak a közvetlen érdeklődők, kik alatt Nógrád érdemes fiai és lelkes leányai értendők, hordják Clio csarnokába kegyellett őriztet őseink szent ereklyéit, hanem magas gondolkodású egyének is, kik míg néhány hónapja valhatják magukat megyénk érdemes lakóinak, így Kondor Vilmos ur magyar kir. főerdész, egy régi főkör alakú s mintegy 2 méter hosszú régi oltárképpel ajándékozta meg múzeumunkat. E kép már azért is becses, mert magyar történeti vonatkozású t. i. ábrázolja Szent-Istvánt s környezetében a többi magyar szenteket, mikor a magyar koronát Magyarországnak Patronájának felajánlja. Azonkívül Kondor Vilmos ur szivességéből bírnak: Gallus Augustus, IV. Béla, Báthory Zsigmond, III. Károly, I. Lipót, II. Rákóczy Ferencz, M. Terézia, II. József, I. Ferencz, a szabadságharcz továbbá több ország mint Török, Francia s th. ország pénzeiből példányokat s a Bánság visszacsatolásának emlékermet.

A legszebb példáját adta mindezek felett önnegytagadásának azonban Pinter Sándor ur szécsényi ügyvéd régészünk, ki hivatása s irodalmi működésén kívül nagy fáradsággal s áldozatok árán kutatja fel az ősek nyughelyeit, hogy maradványaikból olvassa le a multat, ugyanis mint szorgalmas régész érdekes s nagybecsű régiségeknek egy jelentékeny részét, közöttük oly tárgyat is (egy bronzkori nágytű) mely tudunkkal semmielő gyűjteményben nincs meg, ajándékozta a múzeumunk.

Pinter ur tárgyait szépen táblákra illesztve, rendezetten küldötte be. A táblák a kö- és bronzkor igen érdekes példányait tüntetik elénk.

E gyűjtemény már azért is felette becses ránk nézve, mert minden egyes tárgya nógrádvarmegyei lelet.

Baloghy Dezso vármegyei érdeműs levéltárnoka,

egy és szarvas (Cervus megaloceros) szep példányu agancsával gyarapította gyűjteményünket.

Fenkölt szellemu hölgyünk a már említettekén kívül, a régiségek gyűjtésénél is teljesítik hűdelényi kötelességüket így Hontsy Pannika urhölgy a lángoló honszeretet martirja Teleky László gróf emlékére a gyászba borult nemzet által veretett emlékermet küldötte be.

Tanító felhívásra a kis tanulók, mint Peczola Imre, Márkus István és Kóha Miklós szülei engedély alapján szinten többnyire becses régi könyvek ajándékozásával lepték a múzeum gyarapítól sorába.

Hemélnélük, hogy a vidéki tanító urak s növendékek is követni fogják balassa-gyarmati társaikait.

Az Igazgatóság.

Caesar, morituri te salutant!

Nagy figyelem és érdeklődéssel olvastuk a nógrádvarmegyei tisztikar által I. évi november 7-én megtartott értekezlet tárgyra t. i. a tisztviselők fizetésének fölemelésére vonatkozólag kifejtett mozgalmat. Egyet azonban nem találunk benne, azt t. i. hogy vannak a vármegyének oly tisztviselői (s egyéb közege) is, a kik becsülettel kitöltött bizonyos időtartam után nyugdíjkapesséknak nyilvánítván, a nyugdíjalományba tartozni köze lettek felvéve, s a kiknek sorsa tehát, habár önhibájukon kívül, tényleg működni megszűntek, eddig teljesített szolgálataik fejében, a vármegye többi tisztviselőinek sorsától el nem választható.

Köztudomású, hogy ezen nyugdíjilletmény az értesített alap elégtelen volta miatt annyira csekély, hogy az inkább az alamizna, mint a nyugdíj nevezetét érdemli meg, holott tudva van is, hogy Nógrádvarmegye az általa alkotott nyugdíjzályzatban határozottan kimondotta, miszerint kötelességének ismeri oly egyének sorsáról, kik életidejük javát a megye szolgálatában töltötték el, saját forrásából akképen gondoskodni, hogy ezek társadalmi állásuknak megfelelőleg életük hátralévő részében az anyagi gondok ellen teljesen biztosítva legyenek. Az ilyen méltányos és igazságos gondoskodást az ország több megyéje (ezek közt Pest, Hont, Nyitra, Szatmar st.) önmagukra követelt eddig már évek előtt önként teljesíték; muthogy azonban Nógrádvarmegyében, bármennyi esendős panasz volt is e miatt hallható, senki e részben a nyilvánosság előtt eddig fel nem szólt. Tisztelettel ahírdottak itt latják az idejét annak, hogy amiaz ösméretes szerény alappán: „quid mi iustum, alteri aequum” alázatosan kérelmeznek, miszerint a melyen tisztelt indítványozó urak által belkésen megpótlott nyomán a vármegyei bizottsága által gondoskodását a nyugdíjra jogosult volt tisztviselőkre is, a tisztikar körferendésk elintőzése alkalomával egyidejűleg kiterjesztetni kegyeskedjek; tekintetbe véven azt is, hogy a működő tisztviselők érdekeiben felhozott összes méltányossági okok a nyugdíjasok is föltétlenül tenállanak s hogy azért, mert a nyugdíjasok a szokott tiszti fizetéstől eltek, a közönség akar a társadalmi, akár a jöteknysági, akár az irodalmi és köznyelvédelmi, akár a humanitási és általában bármily emu hazafiai tőren előforduló hozzájárulás nobilis kötelezettségétől őket fel nem menti; de maguk a nyugdíjasok sem akarnak arról lemondani: — megjegyezve végre, hogy az a körülmény, miszerint egyik vagy másiknak a nyugdíjasok közül talán privát vagyona is lehet, a törvényhatóságnak volt tisztviselői iránti kötelezettséget teljeséggel nem alterálja, egyrészt azért, mert az a magán vagyon ugy sem lehet olyan, hogy fölést nyújthatna, különbe tulajdonosa bizonynyal nem a megyei szolgálatra alapította volna jövejét; másrészt mert az elemeltett kor nagyobb kíméletet és gondosabb ápolást, s így aránylag nagyobb költsékezt kivéve. Mindezekhez képest a tekintetes megyei bizottság kegyessége és igazságszeretetebe vetett tőrhetlen bizalommal maradtunk mely tisztelettel

R.-Gyarmaton, 1891. évi november hó 14-én, alázatos szolgáló

Nógrádvarmegye nyugdíjazott tisztviselői.

A vármegyei díjnokok szinten folyamatosanvnt adtak be a vármegyéhez, fizetés javítás végett. Folyamodványukból kivesszük a következők érdekes adatait. Nekünk a vármegye díjnokoknak helyzete — úgymond — nyomasztó! Nyomasztónak kell mondanunk, mert fizetésünk havi 33 frt 33 kr., melyből nyugdíjra 1 frt. adóra 33 kr., közmunkaváltásra 12¹/₂ kr. összesen 1 frt 45¹/₂ kr. levonása után 31 frt 88 kr. marad.

Melyből mi család nélküli, nőtlen díjnokok ha lakás s jelenlegi teli idő követelte fűtésre, tekintettel R.-Gyarmat fejlődési állapotára a lakbörök fokozatosan emelkedő magasságára csak havi 8 frt 50 kr., reggeli, ebéd és vacsora díja fejében 2 frt 50 kr., 10 frt - 6 frt - 18 frt 50 kr., mására 1 frt 50 kr., labbeli és ruha aránylagos havi részletre 4 frt. s a havi fizetés nyugtábelégére 13 frt igénylünk mint becsükségeselbeket, akkor már 32 frt 63 kr. költöttünk — 75 kr. többet mint amennyivel rendelkezünk, mely többlet minden hónapban ismétlődve elég arra, hogy anyagi helyzetünket zilálta tegye: vagy bizonytalan hónap esélyei által előre nem látható költségek fedezésére pedig nem marad semmi. Melyből mi, ha a vármegyénél az ötvízdekre terjedő előmenetelt megúrvan várn, saját nemzetünk, a társadalm s magunk igényei folyamányaként megúrválva családalt alapítottunk, évi 100 forintot egy konyha s egy szobából álló lakásért, tűzifára és világításra 40 forintot, magunk, nőnk s egy gyermekünk ruházatára 80 frtot, a gyermek iskolázatási költségére 20 frtot, melékés házi szolgálatására 20 frtot, nyugdíjra 12 frtot, nyugtábelégére 1 frt 50 kr., összesen 275 frt 6 kr. igénylünk mint szükségesséket, akkor előlemlre csak 424 frt 94 kr. marad, melyből egy napra 31 kr. csak, egy

bizonytalan év esélyei által előre nem látható költségek fedezésére pedig nem marad semmi.

31 kr. egy napra! Egy család előlemlre! Mely a közeposztályhoz tartozók s a mely családunk teje a vármegye szellemi munkáit 80. Ezek folytán azt kerik, hogy 400 frt fizetésök, 100 frt lakbörrel javítsanak s szűnök, 2-od osztályú írásokkal változtassák át.

Nógrádvarmegye törvényhatósági bizottsága 1891. évi november hó 28-ik napján tartandó rendes közgyűlésének tárgysorozata:

I. Gróf Czebrían László és társainak indítványa a tisztviselők, egy a segéd- és kezelő-személyzet „drágasági pótlékoknak” fedezésére 1¹/₂% pótdó terjesztésére tárgyában.

II. Alsópáni időkötő jelentés.

III. A segédletu magánpénztár 1892. évi költségvetése. (A tállapon.)

IV. Miniszteri leiratok: az ipariskola alap és a szőlőesszék szállítása tárgyában.

V. Kereskedelmi miniszter leirata az aszód-b.-gyarmati vasút tárgyában s ezzel kapcsolatban a vármegyei alsópánjának előterjesztése a b.-gyarmati-vasúti vonal előmennkálatai iránt.

VI. Vasváry Kólos hercegegrímás közönsé leirata.

VII. Udvari gyászjelentés.

VIII. A legtöbb adóköteles vármegyebizottsági tagok 1892. évre érvényes névjegyzékének benntatása; ezzel kapcsolatban a megüritt bizottsági tagsági helyek betöltése széljából választások elrendelése.

IX. Bizottsági és alsópáni jelentések: a közigazgatási bizottság feléves jelentése; ugyanannak a népközev-tárakban használható könyvek tárgyában hozott határozata; a „millenium bizottság” jelentése; a közkörlakásügyi bizottság jelentése a telekvétel tárgyában. Alsópáni jelentés a választási csoportoknak a népszámlálás eredményei szerint való kiigazítása; az árvák és gondnokoltak pénzének, valamint a vármegyei alapoknak a jövő évi előnyezése; a betegápolási pótdó kivétele; a börtön-épület értékesítése; Losoncz városának Losoncz-Tuzar és Fabian-kával történt egyesítése folytán tett intézkedések; a vármegyei épületek elodázatlan javításának megállapítására kiküldendő bizottság; a vármegyei szegényügy; a szendehelyi hordóhitelesítőknek Verőczére áthelyezése; engedélyezett szabadágidők; a jegyzői szolgálat; és szulfurátelek tárgyában.

X. Atratók: Szatmar- és Zemplénvarmegyek közönségének atratai a tisztviselők fizetésének emelés-tárgyában a képviselőház, illetve a m. kir. belügyminiszterhez intézett leirat tartalása tárgyában. A magyar vicszínház-egylet felhívása az egyület tagjai sorába való belépés iránt. Keeskenélt sz. kir. város atrata az 1883. XX. t.-ez. módosítását kéri leirat tárgyában.

XI. Községi ügyek: a bodalehotai malom; Nógrád községnek turzás iránt kötött szerződése; Baglyasfalja, Kis-Terepne és Csécsé községek határozatai a községi tisztviselők fizetéseselésére. Mibnapataka község határozata egy kiserült malomrészi jog váltásig-költésny ártékának hovatörditása; Karancs-Koszt 1000 frtos kölcsöne; Kálló, Vanyaroz és Erdő-Kürt községek kérvénye a kálló-versegi út kiépítése; Szatok község iskolaeépítés; Bezeget és Kövesd községekben a papi és kántoralis földmunka megváltás iránt kötött szerződés jóváhagyása; Legénd község borszerződése; Szanda község szervezeti szabályrendelete; S.-Tardán nagyközség eselődítak- és istállóépítés, valamint a szolgasszemélyzet fizetéseseküjből való megállapítása; Nassa község eszereszerződése tárgyában.

XII. Budinszky István, Halászi községnek az iskola-épület tárgyában hozott határozata ellen. Kis Matyas és társai a kósi körorvos-választás ellen. Varsány község képviselő-testületének, a kór szakfelügyének Rausczara történt áthelyezése iránt hozott alsópáni határozat ellen. Lendárd Béla h. körjegyző, Hugyag község képviselő-testületének határozata ellen. A kispfalusi bíróválasztás elleni felelbezés. Noszveda Istvánú felszólamlása a tereskei körjegyző-választás ellen. Poniczky János, a jegyző-kari közgyűlés 11/1891. sz. határozata ellen. Örv. gr. Forgách Antalné felelbezése az alsópánjának a községi jövedelmeknek a volt urberes közbirtokosság jövedelméitől való elkülönítése tárgyában hozott határozata ellen.

XIII. Kérvények: A Czenken alakult Széchenyi szobor bizottság segélyezése; R.-Gyarmat előjáróságának és a sziraki kisdédvő elnökiségének a kisdédvők segélyezése; dr. Hermann Károlynak, lakása átalakítási költségek részös s általa elvállalt részének elengedése iránt a magus belügyminiszteriumhoz intézendő újabb leirat; Veres Erdő (heremesényi) a gyámölésű községi pomalások tárgyban alkotott szabályrendelet jóváhagyása; a vármegyei segéd- és kezelő-személyzet fizetés eselése; örv. Magthényi Albertné, örv. Mojszák Pálné és Sándra Mihály segélyezése iránt beadott kérvényei.

XIV. Oklevelek hirdetése.

XV. A sorozó és levélto bizottságok, választmányok alakítása.

XVI. A felpó év végén kilépő közigazgatási bizottsági tagok helyének választás újján való betöltése.

Végül oly ügyek, melyek az állandó választmány felpó hó 27-én tartandó ülését 24 órával megelőzőleg beadtak.

Kélt R.-Gyarmaton, 1891. évi november hó 17-én

Gr. Degenfeld Lajos,

köszön.

Gazdászati.

Miképen lehetne a Bloxera sújtotta vidékek lakói újból szőlőültetésre s serkenteni?

Vármegyünk közönségében álló alsópáni helyettes tette a néplátóknak, hogy a „Nógrádvarmegyei Gazdászati Egyesület” le-gyarmati székhelyen (I. évi aprilis 8. jánus habony rendezett szőlőültetés tanfolyamon részvevő-

senek, s az amerikai szőlővesszők ültetése, oltása és továbbművelésével; nemkülönben a hazai fajok székony-gezesével stb. stb. megismerkedhessünk.

Ezt azért tettem, hogy a tanítók tanult ismereteikkel hazatérve, — a nép között — minél szélesebb körben terjesszék és az amerikai szőlővesszőkkel ültetésre serkenték.

A tanítók falvaikba térvén, elmondottak szerzett tapasztalataikat felkészeknek, egyes értelmesebb gazdáknak, hogy miint kell az amerikai vesszőket ültetni, hogy kell oltani, hogy a hazai fajokkal székonygezesni stb., — emellett nem tehettek; mert a népek ez úgy iránti ellenszükségét és az amerikai szőlővesszők filoxeramentességére iránti kétségét nem sikerült leküzdeniük.

„Nem ér az amerikai vessző semmit, mondja az egyik N. uraságnak is volt az elpusztult.”

„Meg kell várni, míg a „filoxera” elvész! feleli a másik.”

„Miért nem kezdik az urak?” — kerdi a harmadik s. i. t. A tanító igyekszik megmagyarázni a tudósok állítását t. i. hogy filoxera mindig volt az amerikai fajokon és — sajnos — ezt saját karukon fedezték fel az európaiak. Ugyanis az amerikai szőlőtermelők többször kísérletet tettek európai fajok meghonosítására, de sikertelenül. Ők ezt a talaj és elima rovására tudták be, holott nem a talaj minősége miatt, hanem a filoxera miatt nem fogamzhatott meg. Csak hogy erre később jöttek rá. Már akkor hozták Európába az amerikai fajokból is. Legelőször Franciaország szőlőt pusztította el, honnan hazánkba is átplantáltatták; de egyszer-mind behozatott orvossága is, az amerikai szőlővessző.

Nem kell tehát a filoxera kipusztulását várniuk, hanem meg kell honosítaniuk az amerikai vesszőket, melyek filoxera mentesek.

N. uraságnak amerikai szőlővesszőt nem a filoxera, hanem a gondatlanság és rossz kezelés pusztította el.

No de én arról akarok szólni, hogy lehetne a földműveseket erre serkenteni!

Elesüggött földműves népünket — szerintem — csakis példabádas által lehet ezen ügynek megnyerni, t. i. úgy, ha ebben mások, a községek intelligens elemei mennek jó példával előre. Ha a nép látja, hogy papjának, tanítójának, jegyzőjének kertjében díszlik a szőlő, akkor ő is megkísérli, s ha mindezen községben, hol a talajszőlő művelésre alkalmas, a község közös területéről bizonyos darab kihalásitának kísérleti szőlőtelepnek, s az közköltségen rigolizáltatnak, oly formán, hogy a nevelendő szőlővesszőkkel bírtok aránylag minden gazda bizonyos mennyiségű gyökeres vesszőt fog kapni; s ezen iskola a tanítóknak, esetleg tanfolyamot hallgatott vizezelleknél gondozására bíznak és a község előhárósága gondoskodik, hogy bizonyos mennyiségű direkt termőfajok is ültetessenek s így pár év lefolyása alatt a direkt termők gyümölcsöt is láthatnak a község lakosai. — azt hiszem — le volna győzve a sok ellenvetés, a földművesek határtalan közönye; mert saját szemekkel látnak az előttük felhőtt oltyányoknak gyümölcsöt és meggyőződésnek a dolog valódiságáról — az amerikai vesszők filoxera mentességéről. Így aztán visszanyerik kedvét a szőlőműveléshez.

De hogy ez letegyhessen, megyénk böles vezetőinek kell az ügyet felkarolniuk és intézkedniük a kísérleti szőlőtelepek kihalásitására; mert ezáltal szegény elesüggő népünknek visszaadnak jövedelem és keresetforrást, virágzóvá tennek az elpusztult szőlőhegyeket, ismét lennének vig szüretnek, s maradandó emlékü hálás köszönetre köteleznek nemcsak megyénk szőlőtermő vidékeinek lakóit, hanem minden egyes fiat. „Példát lássunk! Kösz örömmel követjük”. Ezt mondják földműveseink.

Gyarmathy József,
néptanító.

Szabályrendelet.

B.-Gyarmaton gyakorlándó husvágás és kimeres tárgyában.

1) Tekintettel a mészáros ipar azon fontosságára, melynek fogva a fogyasztó közönségnek elsőrendű élelmiszeri szükségletet szolgáltat. — B.-Gyarmat város területén az 1888. évi VII. t.-cz. és ennek végrehajtásáról szóló földművelés, ipar és kereskedelemügyi miniszteri 40.000.88. sz. rendelet határozmányainak betartásával az eddig szerzett jogok érintetlenül hagyása mellett, az ipartörvény értelmében engedélyezett egyének által azonban csakis a képviselőtestület ajánlata alapján az iparhatóságtól nyert igazolványon gyakorolható.

Az ezentúl iparjogot nyert mészárosok az igazolvány kinyerése előtt 1000 forint biztosítékot tartoznak a város pénztárában elhelyezni.

2) Mészáros iparosok tartoznak a közönséget szakadatlanul elegendő, jó friss mészárhússal ellátni és a húst rendszeres súlyban kimérni.

3) Csakis két évet betöltött marhák vághatók.

4) A vágóhidő vágások, ha csak kivételes engedély másként nem intézkedik, mindig csak nappal és pedig teli hónapokban délután 1-5 óráig; nyári hónapokban 4-8 óráig eszközölhetők. Az állatok csakis kipihent állapotban a közvágóhidőn vághatók le.

5) A levágandó marhák egészségi állapota a közegészségügyi törvény értelmében, városi állatorvos, ennek akadályoztatása esetén városi orvos által a levágás előtt és után lelküismeretesen megvizsgálandó, s e részben az 1888. évi VII. t.-cz. 45. 51. szakaszát valamint a 7. pontban jelölték megvadás. A képviselőtestület jogosítva van úgy a marhavágásnál, mint a húsmerkésnél ellenőrzési jogát kebeléből kikülfölt húszenvelő bizottsága által bármikor gyakorolhatni.

6) A kimérendő marhákra nézve megállapítatik, hogy a levágandó marhák legalább 15 kilo tartalommal kell bírniuk, ha azonban tavasszal a kimérendő hús kifó-

gastalanunk, elegendő zsíros és jó minőségűek állapították meg a kikülfölt mennyiségű a városi állatorvos kivételével elfekinthet.

7) A hús minőségének megvizsgálása és a hús kimérés engedélyezése körül az állatorvos (illetve akadályoztatása esetén az orvos) a következő egészségügyi szabályokhoz és rendelkezésekhez tartozik alkalmazkodni.

Vannak betegségek, melyek a húsleveget csak feltételesen zárják ki.

Betegségek, melyek a hús leveget feltétellenül kizárják: keleti marhavész; lépfene; serezőgő úszók; vesztesség; juhhimlé; sertés orbanoz; borsóka kór, tonakörkór; gony és evvertőség.

Betegségek, melyek a hús leveget csak feltételesen zárják ki: gümőkór, ragados tüdőbő, száj- és körömfájás, juh-rüh, metelykór, szarfbőgkór, sugárgomba-betegség, vízholtyagok.

Csakis egészséges és tápláló értékkel bíró hús hozható az emberi elvezetre.

Egészséges a hús, ha pros-barnavörös színű, ha ezen szín mindenütt egyenletes, elég tömött összehállású, s zsírsavakkal átszótt kevéssé fénylő, s ha elegendő nedvességgel bír.

Nem hozható a hús az emberi elvezetre ha: az állat nagyon lesoványodott, éretlen, zsirtalan, sápadt, összeháporodott, megaszott és melynek a vesek környékén a zsír teljesen hiányzik. Jóllehet a lesoványodott állat hús nem ártalmas az ember egészségének, de igen keves a zsír (fagygyú); ennek mennyisége kell, hogy legalább is tizenöt kilogrammot tegyen. A lesoványodott állat hús igen halvány, petyhült vagy ellenkezőleg igen vörös, szávos és száraz. A csontvelő nem szép piros, hanem sárgas, jócsenyához hasonló.

Eltiltandó az is, hogy olyan állatok tüdöje és az körül levő nyirkmaroggyó kimeressenek, melynek a megbetegedés tünete meg nem olyanok, hogy a ragados tüdőbőre lehetne ezekről következtetni. A kimérés talánya alá csak az olyan állatok hús, melyek tüdőben levágás után szokos feltét láthatók. Az egészséges tüdő rózsaszín vagy halványpiros, puha, száraztapintatú, elég rugalmas, bemetszéskor reszeg, a metszési lapra nem sok vér tördni ki és legbuborékokkal keveredik. A tüdő a vízen úszik.

Ha a tüdő veszes, tüdőkórós része nagyobb terjedelmű, igen tömött, maj tapintatú, nem rugalmas, a metszéslap többnyire sötétpiros, szeles, szürkés vagy sárga-gömszínű, vagy sárga jócsenyásan látnak gerendázottakkal keresztül-kasul halmozva s e miatt marványozott kimérésű, a róla lekaptart talányaiban legbuborékok minőségű, a belső kimetszett darabok a vízben alámernének; egyes részei nehélt szokoson elhaltak. Az ilyen tüdő részletet takaró mellhártya többnyire rostonyas izzadmányával van fedve.

Ha a hús elhullott állattól származik: az elhullott állat húsát sok vért tartalmaz, sötét színű, igen puha összehállású.

Ha a hús rosz lett: a romlott hús saját-szerű szagot kap, piszkos vörös, zöldes, mely szín a zsírban és csontvelőben is felép.

Ha a hús beteg állattal származik.

Ha a hús mérgezett állattal származik.

Növényi anyaggal megmérgezett de felépült állatok csakis nyolcnap mulva, ásványi anyaggal megmérgezett, de felépült állatok pedig csakis három hét mulva vághatók le.

Beható vizsgálatot igényel a kényszerből levágott állatok húsai: kényszerűvágás alkalmával minden egyes esetben a legpontosabban megvizsgálandók az állatok összes belső szervei. Ha a belső szervek már eltorlottak, akkor a húst elvezethetnek kell kijelentenie, mert csupán a hús megismeréséből semmiképen sem lehet annak elvezethető vagy ártalmas voltára következtetést vonni.

8. A marhahús 3 osztályba soroztatik:

I. osztály, peesenyő fajok: vesepeesenyő, felső, rostélyos, és fehér peesenyő.

II. osztályba tartoznak az I. osztályú leves-husok, czipó-peesenyő (lágy hús) farto és hátszín.

III. osztályba tartoznak II. osztályú leves-husok és pedig a marha eleje u. m. szűgye, lapoczka, tarja stb. Husgyarmat csak husreszek és a husban elválaszthatlan esontok árusíthatók.

A nyomatékok az elválaszthatlan esontokon kívül 12" -nál többet semmi szín alatt sem nyomhat, de annak is felhasználható és értékesíthető részeknek szabad lenni, fej, állkapocza, kizárásával.

9. B.-Gyarmatra vidékekről is hozható ugyan be hús, azonban a beszállító helyhatóságai bizonyítványokkal igazolni tartozik, hogy az egészséges marhától származik és a kimérés előtt a szabályszerű húszenvelőnek vetendő alá.

10. Helybeli mészárosok által első osztályú husnak nagyobb mennyiségben vidékre való szállítás tilos.

11. A 8. pontban osztályozott husmerek árai 4 havi időtartamra állapítottak meg a húszenvelő-bizottság által éspedig teli november — február; tavaszi márczius — június; nyári július — október, mely minden 4 hónapot megelőzőleg 15 nappal és az éredekelt mészárosok meghallgatása után, helyi és közel vidék viszonyait kipihatólva; a közgazdasági viszonyok figyelembe vételével; szükség esetén az iparengedéllyel bíró mészárosok közös költségen meg-ejtett próba vágás alapján az árak iránt az iparhatósághoz véleményes jelentést tesz.

12. Marhahúson kívül kötelesek vállalkozók másnemű hússal is u. m. barja-, barány- és birkahússal a szokott lényben gondoskodni jó minőségben, s megfelelő árakon kimérni.

13. A községi képviselőtestület ezen szabályrendelet betartásának ellenőrzése érdekében, kebeléből egy elnököt és 3 tagú bizottságot küld ki, melynek a rendőrtanácsos városi orvos és állatorvos hivatalból tagjai.

Egészségre ártalmas hús az 1876. évi XIV. t.-cz.

értelmében azonnal megsemmisítendő. Ha pedig a mészárosok oly marhát vágának le, mely egészségügyi lelkintéből nem kifogásolható; ugyan, azonban hús a 6-uk pontban meghatározottnál lényegesen rosszabb minőségű, ezen hús csak a megállapított árakon alul kilogrammonként 4 krajczárral olcsóbban árusítható el.

Minden ily eset a vágatási bizos által a rendőrtanácsosnak azonnal írásban bejelentendő, ki is a következő napon az olcsóbb húsért ellenőrzési szükség esetén a bíróság iránt feljelentést tesz.

15. Az ezen szabályrendelet ellen vétők eszékélménye vagy mulasztása az 1879. évi XI. t.-cz. I. §-a alapján kihágásnak minősítették és Balassa-Gyarmat város ipariskolai alapjára 100 frtig terjedhető pénzbírsággal büntetendő.

Málnapataka, nov. 18.

Beszédes lapja I. évi 46-ik számában megjelent, főispán úr O. méltóságának, Nográd vármegye közgyűlését I. hó 28-ra kitűző meghívó s ezzel kapcsolatban gróf Czébrany László úr, a vármegyei tisztviselő helyzetének, vármegyei polgári által leendő javítását célzó indítványa. Boldog Isten! vajjon születik-e meg valaha ember, ki a lelkesek helyzetének javításán munkálkodik?! No de nem erről akarok itt szólni, mert hisz:

„Meg jött kell, meg jött fog
Egy jobb kor, mely után
Buzgó hadsereg epedez,
Szászok ajkán.”

Visszatérek az indítványra, mely a gróf úr nemes gondolkodásának fontos tanúsága. Nem hiszem, hogy találkoznék, ki nem partolna s a vármegyei tisztviselői fizetésének emelését szavazatával elő nem mozdítaná. S lám én meg sem tehetem, legalább ott, hol az indítvány tárgyalatni fog, nem tehetem. Mert, mint már igen sokszor, most is szombat napra tűzött ki a közgyűlés határideje s így B.-Gyarmaton a gyűlésben részt venni s aznap déltől Málnapatakára visszatérni úgy, hogy másnap reggel már papi teendőmet végzezhessen, fizikai lehetlenség. Így van ezzel több lelkes társam is. De nem csak a papokra, hanem iparos és gazdákra nézve is rossz választott nap a szombat. Mert ezek is munkások, családjaikkal szombat napon számolva, vagy önmagukat károsítják gyűlésbe menetelökkel, vagy nem menetellel sok fontos ügyben résztvevőtől ártanak el. Talán más-ként is lehetne ur O. méltóságát megkérni, hogy a közgyűlések határnappal, a hat más, nem a szombat nappal kitűzött legyenek. Vagy tán a bizottsági tagok érdekei, fontosabb érdekek miatt nem lehet másként?

Kiváló biztelettel

Hrk János,
a b. ev. lelkes.

Vadkert nov. 20.

Vadkertben I. hó 8-an a barangok kora reggeli zúgása, a hűvek sürgése, forgása, a megszár-ágyuk bembőlési, a pataki és eszetzei rk. pleb. hűveknek megjelenése körmenetileg nagy napot jeleztek. Igen, a hűvek epedve várt nagy napját, az újonnan restaurált és kifésztett templomunk felszentelésének ünnepeit ülték.

Tehát templomszentelés volt. A szentelést uságos Farkas Mihály cz. kanonok, esperes-plébános ur, Nisznyánszky János eszetzei plébános és Csögley Kálmán kaplan segédkezése mellett vegozte; utána cz. kanonok ur szöszökre lépte, ifjú hűvel, ritka szóközi tehetséggel éreklon dicsogandó okos, hatásos és velős szép beszéssel tartott a templomról, mint „Isten hazáról,” hogy az ezrekre menő hallgatók közül meg azok is, kik talán ezek hosszú során át a templom bensőjét nem látták s ma is kíváncsiságból jelentek meg, szívekben meghatva, vétőket beismerve távoztak azzal, hogy a jövőben buzgó látogatói lesznek a templomnak. Sz. beszéd után az ünnepélyes sz. mise következett, melyvel a szertartások befejeztettek.

Ma tehát Vadkertben egy gyönyörű templom hirdeti Isten dicsőségét és a jó lelkek áldozatkészességét. Helyesen van úgy: hiszen az Isten házában, hol a legfőbbé- sebb lakozók, díszesnek és tisztának kell lenni!

Tornyunk egészen, a templom fedélzete pedig csak rész kivételével, nemkülönben a templom falainak kívülől és belülől való javítása és meszelese megújít- ható lett b. e. Simor János hercegprímás hagyatékából minden ily templomunkat már-már egészen készen lenni váltak, egyszerre mindnyájunkra ama öröndetes bírt halljuk, hogy templomunk kifestve is lesz. Nem is soká kellett várakozni, hogy e kellemes hír a megvalósulás stádiumába lépjen. Pár nap mulva már is állványon lát- tuk Deutsch N. b.-gyarmati festőt. Tíz képet festett, u. m. Szt. Háromságot, Jézus a keresztén, kis Jézus, Szt. Csabad, Laordi Szt. Mária, Jézus szent szíve, Szt. Anna, Szt. Mihály, Szt. István és Szt. László.

A vadkertiéknak tehát ma már gyönyörű templomunk van, mi elsősorban b. e. Simor János hercegprímás dicső emlékének, másodsorban pedig közönhető uságos Farkas Mihály, cz. kanonok, esperes-plébános urnak. Igen neki, mert templomunk festészeti költségét, lelkesítő snavai eredményozte kegyelményük s saját pénztárára federték.

Szép tett ez: arany botákkal vették szíveikbe hűvei jó pástoruknak, buzgó lelkiatyáknak emléket, mint olyanok, aki Isten dicsőségének emelésére szerető hűve- nek vallásos buzgalom fejlesztésére nem kímél költsé- get, hanem áldoz anélkül, hogy legkisebb elismerést és köszönetet is várna. Harmadsorban köszönet t. Blaskó Ferencz építő mester urnak, akitől lelkiismeretesen ál- lítottuk, hogy 5 nem nyereség vágyából, de becsületből, jó hírnevének megőrkítéséért kitűnően dolgoztatott; s open azért neki elismerésünket és köszönetünket nyilván- itjuk s fűdő paptársaink ügyelmét személyére alánattal felhívjuk. — Csögley Kálmán, kaplan, Nagy Sándor, kán- tortanító, Fábán István és Drágy Miklós, vadkerti lakosok.

